

Ötletadó: GELENCSEK, SÁNDOR

Ötletés ideje: 1921.

TART.: GYERMEKJÁTÉKOK ÉS MONDÓKÁK
RIGTUSOK

4 lap

Földrajzi mutató: NAGYBERKI

Szákmutató: XXV,

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LEKTALONAS

ÁTVEZETVE AZ ÉRTSEGES LTK. 1947-es YÉTELE ALÓL

1947

Gyermekjátékok és mondóka rigmusok.

Néhány gyermek körbe áll egy vonalkázott köz közepébe. Egy fiu vagy lány bíró, mindenki érintésével, egy vagy két szótagból álló mondókával mondja sorjában, mondóka rigmus:

Csákváron volt egy kápolna
Kápolna mellett kiscsacsi,
Nagy csacsi mellett kiscsacsi.

Csák-váron volt egy kápol - na, így
Ezzel futóra ki kell menni a körből és újból vissza a körbe.
A nagy csacsinak kell egyet megfogni a körön kívül, mert akkor nem állhat be a koszoru gyermek körbe. A nagycsacsi a vonalkán belül áll a kör háta mellett és kezdődik a bíró nélkül az előbbi rigmus olvasása, így most ő leghamarabb kiér a vonal körből, ő tud fogni. Az utolsó csacsinak is kell fogni valakit, mert ő lesz a kinti nagycsacsi.

A III-ik fordulónál másik mondókát olvas be a bíró, így:

Ötöm-bötöm, öt-mázeá - ra
Szól a rigó rikon - cára
Czérná - ra cine - gére
Czuczki madár a mező - re
Czuczki akaszd - ki -
Had szá - radjon oda - ki. Futóra.

A hatodik fordulónál

Zsák - van a vállad tete - jén
Sajt van a nyelved tete - jén
Toll van a fejed tete - jén. Futóra.

A kilencedik fordulónál

Egy-kettő, három, négy
Kopasz barát hová mégy?
Nem megyek én messzire
Csak a világ végire,
Ott áll egy kato - na
Kérdem tőle hány óra
Egy fertál három - ra
A kis Jézus templom - ba,
Két angyal minisztrál
A kis Jézus a templomban prédikál.

A tizenkettedik fordulónál

Egy, kettő, három, négy
Kopasz barát hová mégy
Pápá - ra pipá - ért
Debre - cenbe fohány - ért
Szegedre köenyér - ért
Szolnok - ra sonká - ért
Pozsony - ba szépsz - ért
Egörbe Tokajba jó borért.

A tizenhatodik fordulónál

Antanténi
Zórákaténi
Zóraka tike-tike
Alabala bambilla

Alabala bambilla
Apacuka,
Szunda luka
Öreganyád ver kisbottal
Gyere haza szunda luka
Ala bala bambilla

18-ik fordulónál
Egyedem, begyedem
Tengertánc
Hajdu sógor mit kívánsz?
Nem kívánok egyebet
Egy kis kopasz verebet

Nem kívánok egyebet
Egy kis kopasz egeret
Ne adjatok egyebet
Csak egy szelet kenyeret

Ezután újból kezdődik előlről a fogócska lityázás. Ki a nagycsacsi.

A páros lityázás. Párosan sorba állanak egymás háta mögé. Elől 20 méterre egy páratlan áll szembe velük. Az első pár indul futó lépésbe, ketté válva megkerülni a páratlant és vigyázni, hogy el ne fogja a páratlan, mert akkor ő áll várni a következőket.

Itt csak annyit mondanak, hogy páros-e vagy páratlan. Olyan is van, hogy akarja, hogy elfogja a páratlan.

Kocsérozás

Két fiatal, kéz-kézbe, hátrafelé kilendülve, a talpukat összevetve körbe forognak, sarkon, mondják: Kocsér, kocsér komámasszony. Régen volt kend kis menyasszony,
Szél fujja a szoknyáját
Harmat veri a tutyiját
Ugyan kedves komámasszony
Nem olyan kend mint más asszony
Ördög vigye el magát
Mért csalta meg az urát.

Ez a serdülő fiatalok játéka.

A gyermekek és serdülők raccsoló mondókái

Répa, retek, mogyoró R.
Korán reggel, ritkán reggel, ritkán rikkant
a kurta farku sárga - rigó.

II. Ö.

Öt török, öt görög, örökösök közt ötven-öt ökröt döngönyöz.

III. K.

Kaposvári közös kaszárnya kapuban Kovács Károly káplár
kilenc kiló kukorica kását keserves kinok közt kapart ki.

A serdülő és felnőtt fiatalok karikázó dalai:
Koszoruba fogózva balról-jobbra forognak, dal:

Azért jöttem ide karikázni
Ha a babám itt találna lenni
Keze-lába ki találna törni
Könnyes szemmel meg tudnám siratni.

Most nyilik a gombos majoránna
Válogat a legény a leányba
Ha válogat most van az ideje
Egye meg a válogatós fene.

Haja-haja gombos majoránna
Akasztani viszik a babámat
Én is elmegyek az akasztására
Én kötöm a kötelet a nyakára.

Haja-haja kukorjca haja
Beteg a szeretóm édesanyja
Ne is legyen addig egészsége
Még nem leszek/a/fia felesége.

Sárgarigó aranyos a tolla
Októberben visznek sorozatra
Besoroznak engem katonának
Bucsut mondok egy szép barna lánynak.

Happ a császár én is azé vagyok
Viselem a szallagos kalapot
Te meg babám ne keseregj rajta
Egy sem legény aki nem katona.

Karikázó befejező.

Azért jöttem ide karikázni
Ha a babám itt találna lenni
Keze-lába ki találna törni
Nékem kéne róla számot venni.

Páros táncok körbe és hosszába, lassan és gyorsan. Dalok:

1. Három szabó legények mek mek mek
Elindultak szegények mek mek mek
Elindultak Bicskére mek mek mek
Hárman ültek egy kecskére mek mek mek
 2. Mikor Bicskére értek mek mek mek
Egy kocsmába betéttek mek mek mek
Ittak két deci bort mek mek mek
Hogy lemossák az utiport mek mek mek
 3. Mikor mindent megittak mek mek mek
Fizetni meg nem tudtak mek mek mek
Az ablakra álltak mek mek mek
Mint a kecskék kiugráltak mek mek mek
-

1. Szóke Panni a héten
Libát őrzött a héten
Barna Pista is ott volt
Éppen mellette guggolt a sötétben
-

Isten tudja mit beszélgettek
Csak a libák minf elszéledtek
Pannit anyja megszióta
Hová lett a sok liba a sötétben

3. Panni anyja az álmát alussza
Szép leányát a legény csókolgatja
Edd meg fene a szemét
Mért aluszik el mindig a sötétben.
-

Nem ám az az ember, nem ám az az ember
kinek szép lova van,
Hanem az az ember, hanem az az ember
kinek szép fia van.
Mihaszna szép ló, a sallangós szerszámmal
Ha pupos gyerek, ha görbe gyerek az üléskosárban.

1. A nagyberki biróné ej ej ej
Küldte lányát misére ej ej ej
Nem ment el a misére
Beugrott a kiskertbe ej ej ej.
2. Virágot szedegetett ej ej ej
koszorut kötögetett ej ej ej
Az elsőt megkötötte
Pap a misét elkezd ej ej ej.
3. Másodikat akarta ej ej ej
Pap az Urat mutatta ej ej ej
Harmadikat kötötte
Három ördög ott érte ej ej ej.
-

Felnőtt és a serdülő fiatalok társas szoba játéka.

Körbe ülnek a szobában, egy fejkendőből korbács fonatot kötöttek, lágyan össze fonva. Egy a kézbe fogva sorba kérdezetli és a fonattal rácsapva:

Fordulj bolha, Nem fordulok
Meddig? - Keddig
Mit vársz - Csókot
Kitől - pl. Jancsitól.

A korbács oda megy Jancsihoz, ráhuz s mondja:

Csókot kérnek tőled, addig veregeti amíg odamegy és megcsókolja
aki kért csókot, és így tovább.

Fordulj balha játék.

Mávik:

Üvegben bor vagy viz, oda adják egyiknek, a korbács kérdi:

Mi van a kezében? bort hoztam!

Kinek adod? pl. K.Jancsinak.

Kérd vissza Nem adja

Csak úgy kortyog úgy issza. A korbácsos rácsap K.Jancsira, odamegy az üveghez átveszi, ráhuz és megcsókolja, akitől átvette, vissza ül a helyére az üveggel és jön aki átveszi tőle csókkal. stb.tovább.

Gelencsér Sándor
Máv. nyugdíjas

Nagyberki, 1971 április 26.

Ezen dolgozatot saját jegyzetem és a visszaemlékezésemből állítottam össze, a század elején volt szokásban.